СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVIII. Ч. 287. Джерзи Сити, Н. Дж., середа, 10. грудня 1930. VOL. XXXVIII. No. 287. Jersey City, N. J., Wednesday, December 10, 1930. THREE CENTS.

ЗАНЕПАД У ХЛІБОРОБСТВІ ПРИЧИНОЮ ЕКОНОМІЧНОЇ ДЕПРЕСІЇ

БОСТОН. — С. Г. Томсон, президент „Амерікен Фарм Бюро Федерейшен", говорив на конвенції організації про теперішню економічну депресію. Він доказував, що ця депресія є головно наслідком занедбання хліборобської проблеми. Хліборобство, говорив Томсон, є основою добробуту держави. В хліборобстві є заанґажований капітал на суму $54,000,0000,000. Хліборобство недомагає від довгих літ і це мусить відбиватися на всіх інших галузях промислу.

Томсон каже, що головною перепоною уздоровлення хліборобських відносин є прірва між хліборобським продуцентом і консументом, а далі завеликі податки і зависокі услівя кредиту. Хлібороби мусять контролювати ринок збуту, який повинен бути у їх руках. Коли цього нема, то це є тому, що загал думає, що коли хлібороби контролюватимуть ринок збуту, то тоді подорожіють хліборобські продукти. А це, говорив Томсон, є великою помилкою.

Томсон твердив, що помилково думають ті, котрі вважають надпродукцію причиною теперішньої економічної депресії. Нема ніякої надпродукції, каже Томсон, бо є десятки мілiонів людей, котрі відчувають недостачу ріжних потреб і котрі певно купували би всі ті нагромаджені по склепах артикули, які їм потрібні, але вони не мають грошей. І є рівнож мілiони людей, котрі хочуть працювати, а не мають роботи.

$150,000,000 НА ФАРМЕРСЬКУ ДОПОМОГУ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Гувер домагається приділення $150,000,000 на покриття коштів, звязаних з дальшими плянами допомоги фармерам. Сума та буде віддана до диспозиції Федеральній Фармерській Раді. Разом з тою сумою видано досі на допомогу фармерам $400,000,000. Остається ще $100,000,000.

ЗА ТРИ ГОДОНИ З БЕРЛІНА ДО НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК. — Америку покидає д-р Фріц фон Опель, відомий винахідник ракетових літаків. Опель є власником найбільшого німецького автомобілевого підприємства, яке злучилося з „Дженерал Моторс". Опель студіював 9 місяців діловодство „Дженерал Моторс" у Дітройті, а тепер вертає до Німеччини, щоби поробити в тамошніх фабриках певні зміни. При відїзді питали його про майбутнє ракетових літаків. Опель заявив, що над ними працюють інжинірі і хеміки і він певний, що на протязі двох десятків літ буде можна дістатися з Берліна до Ню Йорку за три години. Літак буде міг летіти 1,000 миль на годину. Ціла річ у тім, щоби знайти спосіб, як дістатися на височінь 30 миль. Бо доперва на тій висоті майже нема опору повітря й звідтам при помочі вибуху яких трох ракет можна би перелетіти цілком певно Атлянтийський океан за 3 години.

ОГРАБИЛИ БАНК НА $20,000.

СІКОКУС (Ню Джерзи). — Девять замаскованих людей впали ранком до Ферст Нешенел Бенк і забрали з каси в готівці понад $20,000. Всіх урядовців і гостей уставили здовж стіни, казали їм обернутися до стіни і стояти тихо. Бандити мали машиновий кріс.

ВЕТЕРАНИ БЕЗ РОБОТИ.

НЮ ЙОРК. — В самім Ню Йорку нараховують понад 50,000 ветеранів світової війни, які не мають роботи.

БЕЗРОБІТТЯ ПРИЧИНОЮ МОЛОДЕЧИХ ЗЛОЧИНІВ.

НЮ ЙОРК. — Д-р Фредерік Трешер, професор Нюйорського університету, доказує статистикою, що безробіття та економічна депресія пхає молодих хлопців і дівчат до поповнювання злочинів.

КРІЗА ІЗЗА ЦИНИ.

ЛЯ ПАЗ (Болівія). — Болівія переживає важку економічну крізу. Добробут краю залежить від ціни на цину. А що та ціна дуже підупала, цілий край попав у фінансову скруту.

І АРҐЕНТИНА В БІДІ.

БУЕНОС АЙРЕС. — Ціни на збіже так низько впали, що фармери не всилі оплачувати фарм, які наймають від великих земельних власників. Уряд натискає на власників, щоби дали полекші фармерам.

ПРОТИ ЖІНОЧОГО КУРЕННЯ.

БОСТОН. — Заложено Лiґу проти жіночого курення. Ліґа думає розпочати по цілім краю, головно по клюбах і школах, пропаґанду, щоби відзвичаїти жіноцтво від курення циґареток. Головну увагу зверне Ліґа на молоді дівчата.

РОБІТНИКИ ЯК ШЕРОВЦІ.

НЮ ЙОРК. — Ґенерал В. Атербурі, президент Пенсилвенійської залізничої компанії, подає, що на 230,000 шеровців компанії є 25% тих, які працюють при залізниці.

THE PHILADELPHIA RECORD ON THE UKRAINIAN PARADE PROTESTING AGAINST POLISH ATROCITIES.

On Sunday, December 7, 1930, the Philadelphia Record, commented editorially:

POLAND AND THE UKRAINE.

There are in Philadelphia some 20,000 persons of Ukrainian birth or antecedence. Last Sunday 15,000 of them took part in an impressive demonstration of protest against "terrorism" in the Ukraine.

America, founded as a climax of the quest for freedom, can never be anything but friendly toward strugglers for liberty.

It was not America, it was an American, who, at Versailles, endeavored to steer the Peace Conference into ways of constructive redrafting of the map of Europe. Woodrow Wilson sincerely desired the welfare of racial minorities. The Conference reached a tragically incomplete settlement; the old rivalries, the ancient confusion, baffled the attempt.

But a great gain was made in merely gining a START to such purposes of reorganization.

Poland, with the Ukraine and the troublous Corridor to the sea, cutting East Prussia off from Germany, is bound to be a storm center.

The Ukrainians who made that orderly demonstration in this city on Sunday have an attentive audience for their protest, their stories of persecution.

At the same time, while popular symphaty is aroused, we have also, as Americans, to bear in mind that our population includes hosts of persons who were born in Poland, or are descended from Polish ancestors: Russian Poles, Austrian Poles, German Poles of the prewar times.

The Philadelphia Ukrainians are sending a dignified memorandum of their case to Secretary Stimson and President Hoover, urging them to do what the Goverment can for Ukrainian independence.

The Government can't do anything immediately and directly. The utmost it could do would be to address an inquiry and possibly a remonstrance to the Polish Government.

ENGLAND'S LEADING PAPER ON POLISH ATROCITIES IN GALICIA

Writing on various measures of repression applied by the Polish government against various opposition parties, "The Manchester Guardian Weekly, of November 14, 1930, says:

REPRESSION IN POLAND.

Eighty Politicians in Prison.
(From our Special Correspondent in Warsaw).

Some eighty members of the last Polish Parliament have been imprisoned, forty of them in the fortress of Brest Litovsk. These prisoners belong to parties that together represent the majority of the Polish people. Amongst them are many distinguished politicians — for example, Witos, who was three times Premier of Poland, and Korfanty, who more than any other man secured the great industrial area of Eastern Silesia for Poland.

The prisoners are completely cut off from the outside world. Neither their families nor their counsel are allowed to communicate with them, nor are they allowed to write or receive letters. Their fate is wrapped in mystery, and almost every day there is a new popular legend about them. It is said that they are cold, hungry, and verminous. It is also said that they have been tortured, though this would seem unlikely, for although torture is common in Poland, it is done, not in prisons, but in the police cells. But it is this very ignorance of what in really happening, this atmosphere of mystery, that causes the friends and families of the prisoners to fear the worst.

Officially the eighty prisoners were arrested on criminal charges, and are not political prisoners at all. If that is so, then there are three things that seem rather strange: (1) that a fifth of the members of the last Polish Parliament (there were 440 in all) should have been criminals; (2) that their alleged offences happened to be discovered just before the general election; and (3) that all these prisoners belong to the Opposition.

"MAKING" ELECTIONS.

(From our Correspondent at Bydgoszcz (Bromberg).

There is no doubt whatever that if the Polish elections were being held by fair means they would sweep Pilsudski and his Government out of existence by an overheliming majority. But they are, to use a Continental expression, being "made," and it is the Government that is "making" them. Its methods are infinitely varied and ingeniouns. The commonest is simply to disqualify the "lists," of the Opposition. Poland has an advanced system of P. R., and, as in Germany, the electorate votes not for individual candidates, but for party lists of candidates. Such a list is only allowed if it is signed by fifty persons who are qualified by Polish citizenship, age, and so on to give their signatures.

The German minority at Graudenz submitted a list which, for safety's sake, was accompanied by a hundred signatures. The Poles, it was thought, might disqualify a few of these signatures, but not fifty-one. As a matter of fact the Poles disqualified fifty-eight, and so the Germans at Graudenz have been disfranchised. Signatures are disqualified by various subtile devices — for example, it is quite a common thing for a so-called "graphologist" to be asked to decide whether the signatures are forged or not, and he is, of course, only too willing to say they are, in which case redress is rarely possible. Or some unknown persons declare that the signatories are not Polish subjects, or are minors, whereupon they are simply disallowed without any appeal.

Individual voters are also disqualified in great numbers — for example, they are informed, say, on the 15th of the month that there are doubts as to their Polish citizenship, but if they prove the contrary on the 14th of the same month these doubts will be removed and they will be entitled to vote. Then, when they do prove the countrary to the satisfaction of the local authorities, they are told that this is all very well, but they should have done so not later than the 14th. When they ask how they could have done so on the 14th, seeing that they were only informed on the 15th, they are told with a shrug of the shoulders that regulations are regulations and that they will not be able to vote. The number of persons who have been deprived of the franchise either by individudual disqualification or by disqualification of party lists probably amounts to hundreds of thousands, perhaps even to a million by now, and will no doubt grow between now and Sunday.

A Sham "German" List.

Another trick that has been practised here in Bromberg is for the Polish authorities to start a German party which will be a rival to the party of the German's own choice. No selfrespecting German lends himself to such a device, but a few shady characters have been collected and have received the dignity of a party. There is no chance whatever that this sham "German" party will return a single candidate, but it may help to weaken the real German vote a little — which is, after all, its open purpose.

Direct pressure is also being used to influence the voting. Thus a number of German railwaymen here have been ordered under threats to canvass for the German "bloc." Each one has been assigned to five specified houses, and is told that if he does not get ten persons in these five houses to promise their votes to the Government he will regret it. "We cannot," he is told, "legally dismiss you, but if you do not get your ten voters you will have to face the consequences" (which, of course, is dismissal).

The arrest and imprisonment of Opposition candidates has become a mere commonplace of the Polish election campaign (over eighty who were members of the last Parliament are now in prison). The suppression of newspapers is equally common.

The Worst Sufferers.

But it must not be supposed that it is the Germans alone who are being oppressed in Poland. For them the election campaign has made things only just a little worse — that is to say, the constant galling pressure and chicanery under which they have always lived in the Polish Republic has been no more than slightly intensified. The fate of the purely Polish Opposition (at least since the campaign began) is no more enviable. The fate of the extremer Opposition (particularly the Communists) is far worse, and most dreadful of all are the atrocities committed by the Polish "punitive expeditions" in the Ukraine. These, indeed, are the most tragic things in these tragic elections, which are farcical only on the surface — to look a little way beneath the surface and to realise the implications of all that is being done is to be filled with a sense of disgust with the Dictatorship and of tragic pity for the highly gifted peoples, whether Polish, German, or Ukrainian, who are doomed to live beneath it.

ТОРТУРИ АРЕШТОВАНИХ ПОСЛІВ У БЕРЕСТЕЙСЬКІЙ ФОРТЕЦІ

ВЯЗНИЧНА СТОРОЖА И СТАРШИНИ ЗНУЩАЛИСЯ В СТРАШНИЙ СПОСІБ НАД АРЕШТОВАНИМИ.

ВАРШАВА (Польща).—В польській ґазеті „Роботнік" помістив статтю найкращий польський публіцист, Струґ, про ті знущання, які пережили посли, сидячи в арештах у берестейській фортеці. Струґ розповідає, що їм давали їсти лише так, щоби вони не вмерли з голоду. Деякі з арештованих з голоду жували й їли солому зі своїх сінників. Хліба їм давали лиш одну третину того, що видавалося вязням вязниці.

Всі арештовані примушені були робити найбруднішу роботу. Вони мусіли чистити свої келії, вимивати відра з відходами й т. д. Старшинство з ріжних польських полків, що доглядає вязниці, знущалося над послами, як кому забажалося. Декого неpаз бито по лиці. Часто примушували окремих арештованих роздягатися до гола, потім ставили їх лицем до стіни й казали, що розстріляють. Після того за спиною арештованого чувся стріл і куля встрягала в стіну десь недалеко голови „присудженого на смерть". Такі налякування послів роблено по кілька разів і все після півночі.

Струґ не береться навіть описувати всіх тих знущань, які зазнали посли від пілсудчиків, але сподівається, що зрештою все виявиться й винуваті будуть покарані. Очевидно, цензура сконфіскувала ґазету з цією статтею, але мимо того ця стаття стала відомою цілій Варшаві. Стало відомо й те, що всі посилки, які рідні передавали арештованим послам, не дійшли до них, а десь лишилися в руках вязничної охорони та вязничної влади.

БОЛЬШЕВИКИ ПОМИЛУВАЛИ ЗАСУДЖЕНИХ.

МОСКВА (ССCP). — Всеросійський Центральний Виконавчий Комітет скасував кару смерти засудженому професорови Рамзінови та чотиром його товаришам. Замісць розстрілу їх посадять до вязниці на 10 років кожного. Іншим засудженим вязничну кару зменшено на половину.

Таку свою ласку Виконавчий Комітет мотивує розкаянням засуджених і тим, що „пролетарська влада не хоче мститися над обеззброєними своїми ворогами".

БОЛЬШЕВИКИ РАТУЮТЬ СЕБЕ ПРОЦЕСОМ.

ЛОНДОН (Англія). — Місцева преса тепер ще більше ніж раніше вважає, що московський суд над професором Рамзіном та його товаришами був затіяний большевиками на те, щоби вину за невдачу пятилітнього пляну розбудови індустрії звалити на своїх „шкідників" та на чужинецькі держави й на міжнародній капітал.

ПАРИЖ (Франція). — Французька преса, а також преса інших европейських держав, включаючи Німеччину, вважає, що суд над професором Рамзіном та його товаришами був лише кіновою драмою для звернення протибольшевицького народного гніву на „шкідників" та на чужинецькі держави. Разом з тим ґазети вважають, що большевикам нарешті не вдасться довго дурити людей тим, що вони стараються перекласти вину на інших за свої невдачі й за страждання людей під їх пануванням.

ЗАСТРІЛИЛИ БРИТІЙСЬКОГО ҐЕНЕРАЛА.

КАЛЬКУТА (Індія). — Три Індуси-Бенґальці застрілили ґенерала Нормана Скінера Симпсона. Симпсон був ґенеральним інспектором усіх вязниць в бенґальській провінції. Вбийники дібралися до нього, коли він сидів у себе в канцелярії, й трома кулями на місці вбили його.

Оточені вартою, вбийники не могли втікати. Один з них вбив себе револьверовим стрілом, а двох інших тяжко поранили себе. Надії на їх життя нема.

КЕЛОҐ НЕ ВІРИТЬ У МОЖЛИВІСТЬ ВІЙНИ.

ОСЛЬО (Норвеґія). — Сюди приїхав бувший американський секретар стейту Келоґ, який має одержати нагороду Нобля за його працю на користь мира. На запити ґазетярів він відповів, що не вірить у можливість нової европейської війни. Сподівається, що ті труднощі, які ще стоять перед Европою, будуть розвязані мирним шляхом, як уже розвязано багато інших труднощів.

На запитання, чи буде ревізія Версальського мира, а також знесення прогибіції в Америці, він нічого не відповів. Лише сказав, що сам він не пє алькоголю й не пив його.

НОВИЙ КАНДИДАТ НА ПРЕМІЄРА ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ (Франція).—Після того, як Барту не міг сформувати уряду Франції, президент републики доручив сформувати уряд сенаторови Лявалеви. Коли йому пощастить сформувати своє правительство, тоді він буде премієром, новиком на міністеріяльному полі діяльности.

Лявадя уважають одним з найкращих адвокатів у Франції. Він є близьким приятелем уступившого премієра Тарде та міністра справ закордонних, Бріяна.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодинокe число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	0 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи", Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НЕВІДОМЕ МАЙБУТНЄ

„Ди Менчестер Гардіян", обговорюючи польські вибори, пише, що побіда „одинки", себто урядового бльоку Пілсудського, не є ніякою побідою. А не є тому, що вона не розвязує ніякої квестії в Польщі: ні соціяльної проблеми ні державної.

Анґлійський кореспондент пише далі, що при польських виборах тріюмфували насильство й ошуство, а застосовувано ті засоби з таким безстидним цинізмом, що годі їх навіть порівнати з виборчими практиками царських часів.

Супроти цього всього більшість, яку одержав Пілсудський, не є на ділі ніякою більшістю, ніяким висловом бажань населення, бо стероризована дійсна більшість є якраз проти уряду. Вибори тільки поглибили партійну й клясову ненависть у Польщі. А дотого довели до цілковитої прірви між Польщею і національними меншостями. Ненависть національних меншостей до Польщі, каже анґлійський кореспондент, не дасться навіть порівнати до ненависти Ірляндців до Анґлії в найгірших часах анґлійсько-ірляндського напруження.

З того заключає анґлійський кореспондент те, що майбутнє Польщі є тепер цілком темне, бо Польщі загрожує між іншими ворогами її власний, себто власна революція, в яку впхає Польщу режім Пілсудського.

Карні експедиції в Галичині мали знову зломити протипольську силу на західно-українських землях, а виборчі надужиття й арешти знищити опозицію до уряду та ослабити представництво непольських народів у польськім соймі.

Урядови вдалося здобути соймову більшість, але коли ходить про український нарід у Галичині, то, як пише наш кореспондент з краю і як виказують висліди виборів, польський уряд мимо польських звірств, катовань і масових арештів не зломив духа населення. Українська національна ліста втратила в Галичині мимо польського страшного терору й пацифікації процентово навіть менше від Німців, хоч польський терор на Шлеську не дається навіть порівнати з терором у Галичині.

Коли отже анґлійський кореспондент приходить до заключення, що вислід польських виборів означає невідоме майбутнє Польщі, то українське заключення є те, що ніяка польська неволя не в силі зломити український нарід під Польщею у його змаганнях до власної державности. Темне майбутнє належить до Польщі, а краще завтра — до нас.

ОРҐАНІЗАЦІЯ ФІНАНСОВОЇ СИЛИ УКРАЇНСЬКОЇ ІМІҐРАЦІЇ В АМЕРИЦІ

(Реферат М. Данильченка, виголошений на Пятім Конгресі Обєднання).

(Докінчення)

Сила в кооперації.

Грошам, як і всьому на світі, обєднання дає силу. Сто долярів у окремої людини не є сила, однак, колиб триста тисяч американських Українців інвестували по сто долярів в українські підприємства, то разом вони малиб капітал в 30 міліонів долярів.

Помимо великої сили цих обєднаних грошей, вони моглиби збільшити прибуток на них, бо колиб за ті гроші було зроблено тільки на два проценти більше того, що вони дадуть тепер, то цеб приносило нам додатково $600,000 річно.

На перший погляд нічого незначучі дрібні вкладки до банку в дійсности складають сотки міліонів долярів, які **дають силу банкирам.**

З дрібних вкладок членів Українського Народного Союза виросла поважна інституція з міліонами долярів.

Гроші є сила, яка керує світом, а ми, Українці, нерозважливо віддаємо ту силу чужинцям.

Коли ми дійсно хочемо бути нацією, а не сировим матеріялом для чужинців, то мусимо з цим боротися.

Жиди, Поляки, Італійці і инші народности, що іміґрували до Америки, вже давно мають тут свої великі фінансові та промислові підприємства. Що правда, їх банки чи инші підприємства часто зовсім не мають польської, жидівської чи італійської назви, бо ті народности краще від нас розуміють, що не в назві сила, а в суті, тобто хто є дійсним властителем того підприємства. Їх банки, тією чи иншою дорогою, використовують для себе й гроші Українців.

Зразок орґанізації своєї фінансової сили дають нам Італійці. Перед 25 роками італійська іміґрація в Каліфорнії оснувала там невелике фінансово-кооперацийне підприємство. Сьогодні те підприємство має капітал поверх одного біліона долярів.

„Трансамеріка корпорейшен" — так називається та компанія — контролює в Злучених Державах 6 великих банків, декілька асекураційних компаній, а також має значні інтереси в Европі.

Раніш розпорошені гроші італійської іміґрації не давали їм жадної сили, тоді, як тепер, через обєднання тих грошей, вони мають силу, з якою мусять рахуватися економічні і політичні кола.

Трудноші інвестменту.

Більшість з нас використовує свої ощадности, але щоби мати змогу краще інвестувати ті ощадности, ми мусимо мати більший капітал і більший фінансовий досвід. Кождий з нас хоче бути багатим принаймні настільки, щоби бути спокійним за свою будучність і своєї родини.

Пропозицій, як скоро розбагатіти, ніколи не бракує, та в більшости всі такі пропозиції ведуть до страти гроша. На світі істнує значно більше способів, як втратити гроші, ніж як їх заробити.

Оперувати грішми, тобто уміти в кращий спосіб використовувати їх заробітну силу є фах, який вимагає багато знання, практичного досвіду та часу. Дійсний інвестор, як і банкир, мусить бути в курсі всіх справ, які мають вплив на економічне життя країни.

Він мусить уважно слідкувати за світовою економікою та політикою, бо тепер вже нема культурних країн, цілком ізольованих економічно

Дрібний інвестор, занятий своєю щоденною працею, не може мати потрібного знання, а через те він так часто тратить свої ощадности.

Інвестмент Трост.

Анґлія, країна найбільшого в світі фінансового досвіду, ще перед 50 роками знайшла спосіб, як дати кращу обслугу власникам дрібного капіталу. Для цього зорґанізовано там так звані Інвестмент Трости.

Через такі трости малі суми грошей кооперуються і так утворюється більший капітал, який—завдяки свойому розмірові — може бути інвестований в спосіб, що був до того часу можливий тільки для багатих інвесторів, банків та асекураційних компаній.

Через трост кождий доляр уділовця є поділений серед кільканацятьох підприємств. В цей спосіб кождий член тросту бере пропорціональну участь в зисках з ріжних фабрик, у ріжних галузях промислу а часто й у ріжних державах. Через розподіл інвестменту зиск зведений до мінімуму, бо коли в одній галузі промислу, чи окремій компанії, буде застій, то в другій може бути розвиток.

Прикладом може бути упадок вовняно-текстильної промисловости в Новій Анґлії.

Ще перед 6—7 роками уділовці тої промисловости мали дуже добрі заробітки.

Та прийшла зміна жіночої моди. Замісць вовняних суконь та панчіх жінки почали носити шовкові.

Це принесло крізу вовняним текстильникам, але зате збагатило фабрикантів шовкових виробів та японських продуцентів природного шовку.

Всі жінки хотіли мати шовкове вбрання, та не всі могли, бо шовк був дуже дорогий.

Однак хемічна наука скоро змінила цей стан. За останні 5—6 років виріб штучного шовку так удосконалився, що тепер тільки фаховець може відріжнити природний шовк від штучного. Тепер збагатилися фабриканти штучного шовку, а зате біднієють японські продуценти природнього шовку, бо сьогодні ціни на природний шовк стоять найнижче за ввесь час історії шовкового промислу.

Раніш буряково - цукрова промисловість в Европі процвітала, а тепер вона зруйнована тростиновим цукром Центральної Америки.

Ці приклади вказують на те, що треба розподілювати інвестмент серед більшої скількости компаній та в ріжну промисловість.

Перед 4—5 роками почали орґанізуватися в Америці інвестмент трости на взір анґлійських.

Тепер тут істнує понад 400 таких тростів з капіталом коло чотирох біліонів долярів.

Підчас біржевого „буму" багато було таких тростів, які в дійсности були „Трейдінг Компани", тобто підприємствами чисто спекулятивними, а через те можна думати, що такі компанії навряд чи переживуть сучасну біржеву стаґнацію. Дійсніж інвестмент трости, на думку визначних банкирів та економістів, мають тут дуже добрі вигляди на розвиток, а особливо ті, що зорганізовуються тепер, підчас небувало низьких цін на вартісні папери.

Від політики до бизнесу.

На протязі всієї нашої історії нас використовували економічно інші народности.

Ми були, та на жаль є ще й тепер, тільки матеріялом, з якого будують свій економічний добробут Жиди, Поляки, Росіяни, Чехи та Румуни.

Нам самим не було часу займатися питаннями економічного характеру, бо ми всі були заняті високою політикою.

Ми все ще не визнаємо того, що світом не керує політика, а економіка.

Переконуючим доказом справедливости цього твердження є події сьогоднішнього дня. Поки не було економічної депресії, то навіть в Полудневій Америці не було ніяких революцій.

Колиж прийшла економічна кріза, то там уряди полетіли один за другим. Економічна кріза в Канаді повалила довголітне панування ліберальної партії.

Чи в Америці втримається при владі републиканська партія після 1932 р., це буде залежати рівнож від того, чи вдасться їй до того часу перебороти теперішню економічну крізу.

Ми вже доволі наполітикувалися. Спробуймо тепер взятися до роботи на занедбаному полі.

Старі і нові методи.

Стара українська іміґрація зробила добре діло, створивши тут свої — як для нас — досить великі асекураційні обєднання та льокальні будівельно-позичкові товариства.

Ці старі інституції ми мусимо підпирати всіма силами та розбудовувати їх далі, бо вони є наш фундамент.

Але життя йде вперед. Старі методи були добрі в старі часи. Сьогодні ми вже не можемо обмежуватися тільки інституціями напів гуманітарного характеру.

Нові часи вимагають від нас і нових метод. Усім нам відомо, яку велику ролю відограє власний інтерес в життю людей.

Будівничі Америки знали, що власний інтерес може дати максімум енерґії в праці індівідума.

В Америці кождий має змогу максимально розвинути свої здібности.

Ми, Українці, також є нацією індівідуалістів, а через те мусимо йти за прикладом Американців і створити тут свої економічні інституції на цілком комерційному принципові.

Власний інтерес розвине й инші економічні осередки та збереже їх від завалення дрібними амбітниками.

Наші сильні економічні інституції дадуть нам і велику політичну силу.

Наші чергові завдання.

Історичні обставини зробили нас хліборобською нацією, а через те в старому краю ми мало цікавилися економічними питаннями.

Однак тут, в Америці, ми живемо в цілком інших умовинах. Наша старша іміґрація ще зберігає свій хліборобський сентимент, але молоде покоління його вже не має.

В Америці наші діти підуть до фахових шкіл. Багато серед них є й таких, що учаться в кращих у світі високих бизнесових школах, як Гарвардських та инших.

Щож буде з тим нашим молодим поколінням? А буде те, що воно цілком зденаціоналізується, бо змушене буде винаймати свої фахові знання чужинцям, бо своїх національних підприємств ми не маємо.

Все, що ми маємо, це є дрібні майстерні, склепи та ріжні аґенції. Що правда, це вже є зародки будучих бизнесів, бо через надбання практичного досвіду та орґанізацію своїх сил деякі з них колись можуть перетворитися в дійсні підприємства.

Однак час не жде. Ми мусимо вже тепер думати про створення своїх фінансово-економічних осередків, в яких наша бизнесово вишколена молодь моглаб продуктивно зуживати свою енерґію.

Нашим першим завданням є орґанізація своїх фінансових осередків в таких центрах скупчення нашої іміґрації як: Ню Йорк, Шикаґо, Дітройт, Пітсбурґ, Клівленд та Филаделфія.

В залежности від місцевих умовин та фахових сил можуть бути зорґанізовані позичкові юнії та інвестмент трости.

Перші обслуговуватимуть тих, що потребують позички для власних потреб або дрібного бизнесу. Другі будуть корисні для тих, які вже мають щось інвестувати.

Функції цих інституцій є банкового характеру, а тому пізніше, коли вони зростуть, їх можна буде перетворити в звичайні банки.

Звичайно, булоб краще, колиб ми могли вже тепер створити свої банки, але в наших специфічно українських обставинах, це сьогодні не є можливим.

Тому ми мусимо почати з того, що в даних умовах є найлекше.

Для прискорення орґанізації наших фінансових сил вношу, щоби конгрес створив фінансово - економічну Раду, яка помагатиме в практичному переведенню в життя тих економічних перемін, які тут піднесено.

ПОЛЬСЬКІ ЗВІРСТВА В ГАЛИЧИНІ

(Оригінальні матеріяли з краю).

(30)

МІСТО БЕРЕЖАНИ.

У всіх інтеліґентів Українців поліція робила тяжкі ревізії. Адвоката д-ра Бемка так били поліцаї, що жінка зімліла, а діти з переляку похорувалися. То само було у бувшого посла д-ра Західного, якого заарештовано. Всюди понищено зовсім урядження канцелярій.

Всюди поліція закривала собі числа на шапках, а людям, яких бито, завязувано очі.

Майже всі побої стверджено судовими лікарями.

Крім вище поданих фактів, які є тільки маленькою частиною того всього, чого допускається польська поліція над невинними і безборонними українськими людьми, самі часописи подають щоденно десятки соток арештованих Українців.

ПОНИЩЕНІ УКРАЇНСЬКІ УСТАНОВИ.

По всіх селах, де перейшла військова експедиція і сотні поліціянтів, понищено і здемольовано, та позамикано українські кооперативи, молочарні, читальні „Просвіти", понищено всюди бібліотеки і всі місцеві освітні й економічні установи розвязано.

Позамикано без причин українські школи, як українську державну гімназію в Тернополі і приватну українську гімназію в Рогатині, приватну українську школу в Бережанах і інші.

Висаджено у воздух українську школу ім. Льва у Львові. Здемольовано українську господарську установу „Сільський Господар" у Львові.

Розвязано по всіх містах і місточках Східної Галичини спортову організацію української молоді „Пласт" (скавт).

Польська поліція застрілила М. Головінського, 34-літнього кооператора в Стрию, батька двох малих діточок.

Польська поліція застрілила ученика 7. кляси ґімназії, М. Боднара з Заліщик.

На жадання можемо достарчити цілі сотки подібних фактів, фактів нелюдського знущання і тортурування українських інтеліґентів і селян польською поліцією у Східній Галичині.

ВИШНІВЧИК, ПОВ. ПІДГАЙЦІ.

Дня 25. вересня ц. р. приїхало до села близько сто поліціянтів, які мали готові списки визначніших громадян, а зокрема робітників просвітянських та кооперативних. Поліція розділилася сейчас на стежі, які удалися до тих громадян, в котрих мали перепроваджувати ревізію.

У всіх тих, в котрих перепроваджено ревізію, понищено хатню обстанову, повибивано вікна враз з рамами, повиломлювано двері враз з одвірками, а всі будинки порозшивано.

Кооперативу та читальню „Просвіти" знищено цілковито.

У місцевого пароха, о. Пилипа Чолія, перепроваджено ревізію, причім знищено все, що було нутрі хати, а крім цього повибивано всі вікна враз з рамами та поломано двері. Ревізію перепроваджувано у всіх кімнатах рівночасно, так, що господарі не мали можности слідити за ходом ревізії. В часі перепроваджуваної ревізії п. Марія Чолій, жінка пароха, лежала тяжко хора, в горячковім стані, в постелі. До її кімнати ввійшло кілька поліціянтів, її мужа Пилипа забрали до другої кімнати, позачиняли двері і тоді почали перепроваджувати в кімнаті хорої жінки ревізію. В часі перепроваджування ревізії приступило кількох поліціянтів до постелі п. Марії Чолій та вказали рукою, щоби вона вста ла з постелі. П. Марія Чолій, як тяжко хора, не могла виконати цього приказу, а тоді присутні в її кімнаті поліціянти кинулись на хору, стягнули її з постелі та почали бити по цілім тілі аж до утрати притомности.

Рівночасно доньку п. Чоліїв, Ліду Чолій, літ 17, випровадили поліціянти до сіней і там її били в нелюдський спосіб. Як Марія Чолій так і Ліда Чолій ще в тиждень після побоїв були хорі, а на їх тілі видніли великі сині знаки від поліційних побоїв.

Таксамо тяжко побила поліція доньку Чоліїв, Марію Чолій, 9-літну дівчину.

В часі катовання жінки о. Пилип Чолій, якого поліціянти замкнули в другій кімнаті, вирвався силою відтам, та, вбігши до кімнати жінки, вирвав її з рук озвірілих поліціянтів.

В часі перепроваджування ревізії поліція била п. Марію Чолій, жінку о. Пилипа, твердим картоновим портретом Шевченка по голові, а до малих, кількалітніх дітей п. Чоліїв, кричала поліція по польськи; колиж малі діти починали щонебудь відповідати по українськи, то поліціянти кричали, „Псякреф, жреш польскі хлеб, а не хцеш мувіць по польску".

Багато господарів і жінок запровадила поліція до пивниці одного порожного дому і там усіх в нелюдський спосіб катувала. В часі, як одна частина поліціянтів била людей у пивниці, то друга частина, стоячи перед домом, у якім били людей, грала голосно на ручних гармоніях, щоби заглушити крик катованих.

Між побитими в пивниці порожного дому є: 1) Михайло Захарків, 2) Бухта (кооператор), 3) Василь Костів, 4) Маґда Стець, 5) Тома Дурдела, 6) Михайлина Якименко та богато інших.

Побито також тяжко місцевого лікаря, д-ра Шкляра.

Крім цього побила поліція дуже тяжко о. Василя Головінського з сусідного села Зарваниця, якого били в пивниці враз з вичисленими людьми. Побитий о. Головінський дістав понад сто ударів палицями та кольбами, так, що ще в тиждень після побиття лежав хорий у ліжку.

В сусідньому селі Зарваниця, таксамо як і у Вишнівчику, знищено зовсім кооператив та читальню та знищено зовсім господарства кільканацятьох господарів.

У ново вибудованому парохіяльному домі в Зарваниці, який не був ще зовсім замешканий, вибила поліція всі вікна в числі коло 120 великих шиб, причім треба згадати, що в тім домі не переводжено ніякої ревізії.

ПЕРЕБІГ ПАЦИФІКАЦІЇ В СТЕЦЕВИЙ І РУДОЛЬСДОРФІ (СНЯТИНЩИНА).

Дня 7. листопада ц. р. досвіта явилося коло 50 поліціянтів і ґранічерів в громаді Стецівій. Були між ними з місцевих постерункових постерунковий Петро Отаманчук, постерунковий Плебан з постерунку в Снятині і Ян Паздріт, дальше ґранічер Марцінішин з Ясенева пільного. Всі вони були під проводом бувшого команданта міста Збоженя, тепер стаціонованого в Станиславові. В год. 6-тій рано покріпилися вони в місцевій коршмі і підчас того командант цього відділу мав до них промову, як вони мають поводитися. Опісля, поділившися на відділи, обступили і замкнули ціле село Стецеву так, що ніхто з села не міг видалитись, і розпочали урядування. Найперше удалися до голови місцевої читальні і голови Надзірної Ради Кооперативи, Евгена Лисняка. Знищили йому всі рухомости в ціні коло 1,500 золотих, розкидали збіже, а коли його жінка, народня вчителька, в стані вагітнім, зімліла, здержалися від дальшого нищення. Опісля рушили на читальню й кооперативу. В читальні пірвали бібліотеку, порізали декорації і куртину, розбили залізну піч і ушкодили сцену. В кооперативі наказали склепареви забрати книжки і гроші та видалитися з кооперативи, почім знищили ввесь товар, скидаючи його на купу, потолочили, обілляли чорнилом і нафтою, наробивши шкоди приблизно на 2,000 золотих. Потім пішли до филії кооперативи, де рівнож у подібний спосіб нищили все, наробивши шкоди приблизно на 500 золотих, при чім один з ґранічерів, що брав у тім участь, забрав собі 52 зол. 30 гр. з готівки.

Доказ: свідок Василина Печенюк, жінка Йосафата зі Стецеви, Н. Кнігиницька, жінка Леся.

(Дальше буде).

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

Судля (до обвинуваченого, що застрілив саксофоніста): Кажете, що ви думали, що то кіт! Алеж навіть кота не вільно стріляти!

Обвинувачений: Це правда, пане судля, та я думав, що той кіт страшно хорий.

ПРИЄДНУЙТЕ ДІТЕЙ ДО У. Н. СОЮЗА.

На підставі ухвали екзекутивного комітету У. Н. Союза з дня 25. жовтня 1930 р.,

отсим проголошується

ВЕЛИКУ ТРИМІСЯЧНУ КАМПАНІЮ ОРГАНІЗУВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА

В ЛИСТОПАДІ І ГРУДНІ 1930 РОКУ І В СІЧНІ 1931 РОКУ.

Приєднуйте дітей до своєї рідної організації. Підготовляйте своїх наслідників. Будуйте свою організацію на користь і славу собі та свому поколінню. Скріпляйте свою національну твердиню, У. Н. Союз в Америці, на пожиток і славу свому поневоленому Народови.

В рідній нашім краю вороги нищать наші національні і культурні здобутки. Браття й Сестри наші, хоч знаходяться в крайній нужді і розпуці, не піддаються, але знищене відбудовують. Тому й нам, хоч пригнобленим навислими хмарами економічної кризи і страхіттям безробіття, не слід піддаватися, тимбільше, що тут не про відбудову, а лиш про розбудову свого національно-культурного здобутку розходиться.

Покажім, кому слід, що свідомість національна і культура наша сильніші ніж брутальна сила наших ворогів, та що ми сильно зорганізовані не лиш по їх „кресах", але по цілому світі і тому скорше чи пізніше належне собі місце між культурними народами мусимо здобути.

Хай по тримісячній отсій кампанії не лишиться ніодна українська дитина в Злучених Державах, котра до цеї організації не належалаб і не ступалаб слідами батьків у розбудові цеї твердині в дальшу користь собі і свому поколінню, на глум ворогам, а на славу Україні!

МИКОЛА МУРАШКО, гол. предс.;
ІВАН КАШТАНЮК, гол. рек. секр.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ЙОНГСТАВН, ОГАЙО.

Протестаційний похід і віче.

На тривожні вісти з рідного краю не могла йонгстонська громада здержатися від протесту. За почином кількох громадян покликано репрезентантів усіх товариств в Йонгставні і околиці. Нарада прийшла скоро до заключення, що єдиною дорогою є запротестувати перед світом. Постановлено відбути віче дня 23. листопада в годині 2-гій пополудні. Вибрано президію протестаційного віча, до якої ввійшли: М. Мушинський, голова; Й. Білик, касієр, І. Павловський, писар. Хоч був час короткий, одначе похід довершено з успіхом. На поклик стануло в протестаційнім вічу аж 20 груп, як товариства, клюби, шкільна дітвора, хори і танцюристи. Необглядна маса народу сходилась зі всіх частий міста до У. Н. Дому, заповнила по береги галі, заповнила улицю, що не мож було перейти. Недомому дивно було, звідки взялася така маса народу. Точні обчислення показали 3,000 осіб.

Похід почався від У. Н. Дому, пішов здовж Рейн'Евню, до [illegible] стріт, відтак здовж Федерал стріт і знов до У. Н. Дому. Похід ішов поволи, щоби дати змогу чужинцям перечитати написи. Чужинці знимали шапки й відносились до походу зі співчуттєм.

По поході галя була набита масою народа. Богато [illegible] домів. Віче відкрив М. Мушинський, пояснюючи ціль віча. о. М. Данилович виголосив вступне слово, змальовуючи, як Ляхи знущаються безкарно над нашим народом. При кінци своєї бесіди не міг вдержатися з великого жалю й сльози покотилися по його лици, за ним почав плакати і нарід. о. Данилович з жалю покинув говорити. Слідуючий бесідник, Американець Дж. Вен Керк, виголосив коротеньку промову в американській мові, висказавши свою симпатію до українського народа. Осип Кульчицький з Акрон змалював у своїй бесіді знущання Ляхів над безборонним українським народом та запевнив, що Польща своєю політикою копає собі гріб. Послідний бесідник, о. М. Кучер, в своїй промові завізвав до боротьби з Ляшнею: треба боротися, а поборемо.

В перервах хор Боян, під управою учителя Льва Кухтина, відспівав кілька народних пісень. На закінчення М. Мушинський завізвав відспівати гимн „Ще не вмерла Україна".

На гали зібрано $157.98. Жертвували: о. М. Данилович з продажі карток дав $4.00, від себе $4.00; по $2.00 о. М. Кучер, Бурка, Білий і Падучак; по $1.00: Мушинський, Павловський, Дубас, Нановський, Колонський, Янів, Процак, Кухтин Л., Сиктор, Гренечко, Тимчик, Липак, П. Іляшевич, Юрчишин, Сосновський, Сенедяк, Рощецький, Кіхтан, Смаль, Т. Ворожбит, Яворський, Р. Гулак, Мазур, Ґіжовський, Крупельницький, Винник, пані Кучер, Катинський, В. Мирдич, Пищак, Ґела, Єлечка, Бурий, Шевчик, Лисаганич, Стефанська, Шанайда, Ворожбит, Сикагурський, Панчак, Гіль, Скалицький, Сетник, М. Нановська, Терлецька, Спалька, М. Терлицький, Гусак, Кравець, Сорока, Черніга Ясен, Ванкевич, Вага, Чірак, Скорб, Вітик, С. Бойко, Ярема, Мулярчик, Кравчишин, Соловейко, Гр. Ґулич, Іваськів, Матулинський, П. Філь, К. Гнатишак, Фецич, Макар, Луцик, Войтович, Мош, Митулінська, Денис, Ледван, Смук, Ткачишин, Герак, Гамонко, Сокіл, Петричкович, Цебряк, Ков, Шаблян; Стефановський 75 ц.; по 50 ц.: Стахура, Нестор, М. Сокіл, Кроць, Іванів, Р. Нановська, А. Винник, Затіщак, Торська, Сосновська, В. Дубас, Масляк, Баран, Мигаль, Левинська, Терлицька, Сосновська, Сенчак, Лунів, Скубяк, Данила, Ганиш, Періг, Яростовський, К. Війтишин, Романів, Була, Мацейко, В. Терлицький, Тихоневич, А. Сиктор, А. Кохан, Шупка, Т. Терлицький, Грубяк, Терлицький, Нановський, Рогач, Іванюк, Литвин, Іванчак, Стромик, Задойний, Війтик, Сорока, Летвінська, Кузенко, Стецький, Сосновський, Сіка, Коваль Нахим, А. Іляшевич, П. Панько, П. Стахура, Коханів, Васько, П. Мигаль, М. Сиктор, В. Лучків, І. Лучків, М. Тимочко, Павелко, Лотринський, Терлицький, М. Іванкович, Набережний, Кріль, Дікікей, Медвеґа, Фецич; по 25 ц.: Р. Періг, Мирдич, Сенчишак, Н. Нановський, Курляк, М. Литвин, З. Мирдич, Зімак, Нестор, Гіль, Доровський, Липушанський, М. Ґеряк, Федина, М. Кріль, Мельник, Пацула, Горбаль, Прислінська, Качмарський, Фурман, Яворський.

Відділи зложили $150.00, як слідує: від. 230, 15 дол.; від. 218, 10 дол.; від. 274, 10 дол.; від. 119, 5 дол.; від. 140, 10 дол.; від. 17, 10 дол.; Політичний Клюб 10 дол.; від. 95, 10 дол.: від. 90, 10 дол.; від. 123, 10 дол.; від. 99, 5 дол.; від. 91, 5 дол.; від. 124, 10 дол.; від. 45, 10 дол.; від. 153, 5 дол.; від. 135, 10 дол.

Збірка на гали принесла $157.98; відділи зложили $155.-00; з буфету $70.27; з відзнак $66.76 в адвертайзментів $50.-00; з прапорців $37.70. Разом $537.71. Загальний розхід $190.82. Остається чистий дохід $346.89. Ті гроші ухвалено одноголосно вислати через Обеднанне і розділити як слідує: на У. В. О. $85, на інвалідів $85, на політичних вязнів $85, на жертви терору $85, і на пресовий фонд „Сурми" $6.89.

За комітет протестаційного походу і віча: **Михайло Мушинський**, голова; **Йосиф Білик**, касієр; **Іван Павловський**, писар.

Американська газета "Youngstown Vindicator" писала на другий день про нашу манифестацію:

PROTEST POLISH RULE IN UKRAINIA.

Local Ukrainians Dispatch Letter of Ojection to League of Nations.

A letter protesting the alleged reign of terror in Ukrainia which the Polish government is charged with instigating, was dispatched today to the general secretary of the League of Nations by a committee representing nearly 4,000 Ukrainians of Youngstown and vicinity.

The letter is addressed to Hon. E. Drummond, general secretary of the League and was drafted at a protest mass meeting held Sunday at the local Ukrainian hall.

Although Ukrainia was created by the League, the letter points out, there are 8,000,000 Ukrainians under Poland who have no representative in the League. The letter also urges that an impartial international commission be appointed immediately to investigate the alleged atrocities.

How can the League of Nations tolerate in its midst a nation which systematically conducts pogroms of Ukrainian school and bombs Ukrainian co-operative centern, school buildings and libraries?" the letter asks. "How can the League remain silent at such a time and pretend that it is thinking of peace?"

"We appeal for the last time. If no action is taken we will protest equally against the League of Nations as against Poland, for the protection offered to Poland's exterminatory policy directed against the Ukrainians."

The letter is signed by Michael Mushinski, John Powlowski, and John Bilek.

ГАРТФОРД, КОНН.

Протестаційне віче.

Товариства і дві парохії злучилися, щоби спільними силами запротестувати проти ляцьких терорів над українським народом у Східній Галичині. Гартфордський комітет обдумував справу так, щоби урядити протестаційне віче, так, щоби звичайні клопоти та непорозуміння не виставили нас на пониження перед чужими культурними народами.

Комітет запросив о. Пристая, пр.-кат. пароха, і проповідника Т. Галенду, щоби спільно працювали з комітетом. Оба добродії охочо згодилися спільно працювати, щоби зорганізованою силою тим сильнійше запротестувати проти знущання над нашим народом.

Комітет вибрав о. Пристая головою віча, а проповідника Т. Галенду запрошено представляти по англійськи американських бесідників.

Віче відбулося дня 23. листопада с. р. О. Пристай в призначений час відкрив віче вступним словом, пояснюючи ціль віча та велике страдання нашого народу під польською владою. Проповідник Т. Галенда представив далі публиці американських бесідників. Перший по англійськи промовив гр. Бредстріт, директор Бюра для Позашкільного Виховання. Бесідник заявив, що він хоче сказати, яке враження робить на Американців Польща. Він навязав до передвиборчої кампанії в Польщі, а саме до арештовання опозиції урядовою партією Пілсудського. І в нас, в Америці, — говорив бесідник, — є ріжні партії, і ми боремося проти себе підчас виборів, і ми стараємося відорвати прихильників своїм противникам, але ми нікого не арештуємо. Може колись се в нас було, але згодом ми переконалися, що насильство є найгіршим способом роблення політики, який ніколи не помагає, а все шкодить тим, котрі його вживають. Супроти Українців Поляки примінюють ще гірші способи, як супроти інших польських партій і се на Американців робить враження, що Поляки не вірять, щоби могли Українців прихилити на свій бік. Словом, Поляки показують, що вони вміли захопити Українців під свою владу силою, але не вміють ними правити. Бо правити силою не є ніяким правленнєм, а чистим насильством.

Як утихли оплески, якими слухачі нагородили прості, але щирі слова бесідника, пропов. Галенда подякував бесідникови за його бесіду, переповів коротко по українськи перебіг його думок та представив другого американського бесідника, котрим був Лірой Є. Бардет, професор Трініті Каледж зі сього міста. Сей бесідник учить латинської мови й на основі римської історії виказував, чому польські способи душення й насильства над національними рухами не є добрими адміністраційними способами. Римляни були найбільшими завойовниками світа, а успіх своєї окупації завдячують вони широкій автономії, яку вони все лишали місцевому населенню, навіть по воєнному підбиттю краю. Бесідник показує, що від Римлян переняли засаду правлення кольоніями Злучені Держави. Америка, — каже бесідник, — теж заняла богато країв, як приміром великі Филипини, але в них вона держиться римської політики самоуправи. Америка помагає населенню розвиватися культурно й політично, хочби через се Америка мала колись втратити над сими краями свою владу. Хоч може деколи Америка зробить щось нетолерантного, але вона назагал все іде за засадою, що кождий народ має право правити самим собою. Де є нарід ще не дозрілий до самоуправи, там люди мають бути спрямовані так, щоби вони сеї штуки самоуправи навчилися. Він висказує симпатії галицьким Українцям, як тим, що в своїм краю борються за американську засаду самоуправи.

Після подяки бесідникови, проп. Галендою, о. Пристай представив як слідуючого бесідника Омеляна Ревюка, редактора „Свободи". В англійській частині своєї промови, яку бесідник виголосив з огляду на присутність на салі богатьох Американців та Литовців, він представив події в Галичині та подав докази, що заперечення польського амбасадора є свідомою брехнею. В українській частині своєї промови бесідник говорив про те, яке враження викличуть польські знущання на наш народ у рідному краю та що нам в Америці з того приводу робити.

По промові гр. О. Ревюка, гр. Т. Галенда запросив збори встати і заспівати „Ще не вмерла Україна", а відтак о. Пристай запросив зібраних до щедрих дарів для потерпівших від ляцьких терорів. Приступлено до збірки. На цім вічу взяли участь Українці з Ню Гейвен, Конн., з Дерби й Ансонії, Конн., Голийок і Лудлов, Масс., Вілментик і Гластонбури, Конн.

Зложили: Е. Данилів $10; по $5: проп. Т. Галенда, М. Курдина, І. Шостак; Л. Данилів $4; по $2: М. Данилів, Л. Апанович, І. Шелест, С. Вавришин, В. Дерлиця, А. Моравська, Е. Ґайда, В. Гірчиця, К. Гірчиця, о. О. Пристай, В. Коваль, Статкевич, Поярчик, Д. Йордан; П. Курко $1.50; по $1: С. Вишньовський, М. Савка, А. Ґреґус, Я. Ґвіздь, П. Малява, К. Дам, І. Бойко, П. Кріль, С. Зілінка, К. Ґвіздь, П. Мандюк, Г. Патиняк, О. Коман, І. Биль, С. Кіньчук, В. Сойка, Дж. С. Клєвр, М. Ярошевич, М. Кенджора, М. Тимків, А. Локоть, І. Нестерук, М. Ткачук, М. Коба, П. Шаркевич, Д. Добуш, А. Данилюк, А. Джей, П. Вавришин, Т. Занаревич, М. Занаревич, В. Чопило, П. Смик, Й. Патиняк, І. Десенчук, В. Стефанів, К. Рошко, М. Нестор, В. Калина, Г. Янішевський, Е. Данилюк, І. Ґнатюк, Ваврішин, Ваврішин, А. Сойка, Е. Федоркевич, С. Вакалюк, Е. Вакалюк, Г. Процишин, М. Бойко, С. Саган, А. Петуляк, А. Кулавець, Д. Магера, С. Мотиль, А. Курко, Олексів, О. Олійник, О. Мотиль, Н. Хорнат, Д. Гриньчук, В. Гуловський, В. Гапкевич, І. Чехович, Марущак, Г. Голуга.

Разом поіменної збірки було $124. — Дрібними датками прийшло $16.40. — Загальна сума з віча є $140.40. — о. Олексій Пристай передав збірку з панахиди $10.23. — Загальна сума $150.63. — По відчисленню розходу висилається до Обеднання як слідує: на медицину і лікарську поміч тим, що потерпіли від ляцьких побоїв $70.63. — На боєву організацію $50. — Сестрицтво Найсолодшого Серця Ісуса Христа призначило на шпиталь для побитих суму $50. — Загальна сума виносить $170.63.

Згадану суму вислано до Обеднання.

Додам, що ми часто пробували перепроваджувати народні справи спільно з большевиками, та не можна було з ними зробити прямо нічого в народній справі. Тут уже всі добре знають, що вони інтернаціонали і не хочуть нічого чути про народну справу. Тому цим разом наш комітет рішив лишити інтернаціоналістів цілком на стороні. Ми всі дуже тому раді, бо наше віче пішло знаменито, тому що ми з інтернаціоналами не мали жадного звязку.

Іван Нестерук, комітетовий.

КЛІВЛЕНД, О.

Листопадове Свято.

Свято з протестом проти Польщі, влаштоване спільно всіми організаціями, випало надзвичайно гарно. В поході взяло участь коло 5,000 людей, а хідниками йшло других 5,000.

В поході взяли участь такі організації: Музика учителя В. Леська, Гетьманська Січ, Січ ім. Д. Вітовського, з Лейквуд Гетьманська Січ, Дівчата — Червоний Хрест, Шкільні Діти, оба Гуртки танцюристів ім. В. Авраменка, Злучені хори: „Бандурист", „Боян" і Хор з Лейквуд, Стрілецький Гурток, Жіноче Тов. Просвіта; Тов. Згода, від. 358 У. Н. С.; Сестр. св. Ольги, „Союз Українок"; Сестр. Непороч. Зачаття, від. 112 У. Н. С.; Брат. Апостольства Молитви; Тов. Вільні Козаки, від. 125 У. Н. П.; Тов. Івана Франка, від. 334 У. Н. С.; Музика і Товариства з Лейквуд; Брат. св. Петра і Павла, від. 102 У. Н. С.; Брат. св. Димитрія, від. 6 Провидіння; Тов. Запорожська Січ, від. 251 У. Н. С.; Тов. Сокіл, від. 336 У. Н. С.; Тов. Подільська Україна, від. 104, У. Р. С.; Тов. Оборона України, Музика під проводом І. Сподаря; Брат. св. Василія Великого, від. 364 У. Н. С.; Бр. св. Отця Николая, від. 341 У. Н. С.; Брат. св. Івана Хрестителя, від. 132 У. Р. С.; Український Горожанський Клюб.

Товариства і їх урядники віднеслися до свята дуже прихильно. Наш похід рушив з Українського Народного Дому і перейшовши визначені улиці, назад повернув до Нар. Дому, де почалися святочні промови, получені з концертом. Перший говорив А. Б. Білінський, предсідатель віча, котрий пояснив ціль віча й свята та покликав до вступного слова п. проф. Г. Павловського. Бесідник візвав усіх до злуки і спільної праці для одної великої ідеї, бо тоді доперва ворог почує наш протест, тоді доперва задрожить Варшава. Слідуючу промову виголосив по англійськи адвокат С. Е. Малицький, котрий вияснив у розумний і переконуючий спосіб, чому Українці не могли вдержати своєї держави. Потім говорив про останні польські звірства. Після того злучений хор зпонад 150 душ відспівав під проводом учителя А. Когута „Май контрі" і „За Тебе, Україно". А потім мав промову американський офіцир, кандидат на конгресмена, М. Д. Гастин. Бесідник мусів завдати собі доволі труду, щоби перестудіювати цілу історію України, бо з його промови пізнати було, що він її знає і розуміє. Він підніс вагу збройної боротьби і взивав Українців бути до неї готовими.

Дальше говорив д-р В. Ґалан з Филаделфії, котрий виголосив головний святочний реферат. Як очевидець передав він ріжні цікаві моменти з часів боротьби за нашу державність. Він згадав за геройські подвиги нашої армії та взивав усіх іти слідами українських борців.

Громадянин І. Когут виголосив деклямацію з таким чуттєм, що слухачам аж сльози покотилися. Дальше слідувала збірка, яка дала добрий вислід, але це буде проголошено в слідуючім звіті.

Підчас збірки продовжувались хорові продукції, виконані добре учителем А. Когутом. Опісля о. совітник Л. Левицький забрав слово та висказав свою радість з приводу Свята Незалежности. Згадав за бувших стрільців та Військову Організацію, котра бореться далі за визволення Батьківщини, котру нині спустошено, ограблено, а школи, кооперативи і инші організації позамикано.

Кіншеве слово виголосив о. прот. Г. Хомицький, котрий по вичерпанню програми висказав свої враження та заявив, що тільки один раз в Шикаґо бачив такий здвиг народу, як його побачив в Клівленді. Бесідник закликав до спільної праці на народнім полі та спільної жертви для нашої Батьківщини. Інжинір О. Луцейко з Дітройт зложив привіт від Дітройської Громадської Ради.

Потім продовжувалася концертова програма. Мужеський хор відспівав „Прометея", а мішаний хор „Ой ідуть тумани", „Козака несуть", „Їхав стрілець на війноньку", „Зажурились Галичанки". Ту часть співав злучений хор під диригентурою проф. Г. Павловського. Диригенти і співачки та співаки виконали своє завдання знаменито. Потім адв. С. Малицький перечитав протестаційні резолюції, а п. А. Білінський подякував в імени комітету за численну участь і жертви. Хор відспівав американський гимн і „Ще не вмерла Україна" і свято закінчилося.

Українці з Клівленду будуть довго памятати цей день, бо це перший раз святкували ми спільно свято української державности.

В. Волянський, писар.

Вейтер: Що маю замовити для вас, пане?

Гість: Прошу мені принести біфстейк, але великий. Я страшно нервовий і кожда дрібниця денервує мене.

— У нас в Америці нема вже свободи, — нарікає якийсь Американець, що приїхав до Европи і тут добре підпиває собі.

— Таж ви маєте навіть у Ню Йорку статую Свободи.

— Так, та вона відвернена до міста плечима!

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ЛІНДЕН, Н. ДЖ. Тов. ім. Івана Франка, від. 306, повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в пятницю, 12 грудня, в годині 7.30 вечір, в У. Н. Гали при Гейри і Вуд ул. Проситься всіх членів явитись на означений час. Довгуючих членів проситься вирівнати свої вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. Пригадується всім членам (мушинам), щоби принесли по 30 ц. за календар, котрий дістане на зборах. Контроля і уряд здадуть справоздання за 1930 рік і буде вибір уряду на 1931 рік. — Теодор Федуняк, голова; Марія Андрияк, кас.; Василь Моссора, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 292, повідомляє усіх членів, що мітінґ відбудеться в неділю, 14 грудня, зараз по Сл. Божій, в гали парохіяльній при Кліпперт ул. На ці збори має явитись кождий член, бо є ріжні справи до полагодження, а рівнож кождий дістане калєндар. Напоминаєся довгуючих членів, щоб вже раз вирівнали свої залеглости, бо годі буде здати справоздання. Хто не вирівнає своїх залеглостий, буде виключений з членства. — Іван Форись, предс.; Петро Кізел, секр.; Волод. Віннічак, кас.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ, від. 234, повідомляє всіх своїх членів, що мітінґ відбудеться в пятницю, 12-го грудня, в годині 7.30 вечір, в У. Н. Домі. Обовязком є кождого члена прибути і вирівнати всі свої залеглі довги, бо довше ті довги так тягнутись не можуть. Пригадується всім членам, що на мітінґу будеться роздавати календарі, за котрі кождий член обовязаний заплатити по 30 ц. Громадян, котрі ще не є членами нашого Товариства і У. Н. Союза, проситься прибути на сей мітінґ і вписатись в члени. Вступ вільний до Тов. і У. Н. Союза. Також члени, котрі ще не вписали своїх дітей до У. Н. Союза, повинні се зробити на тім мітінґу. — І. Генета, предс.; С. Мозиль, кас.; К. Пйват, секр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Тов. Укр. Січ, від. 120, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в пятницю, 12 грудня, в годині 7-мій вечір, під ч. 72 Моріс ул. Позаяк се послідний мітінґ в році, проситься всіх членів прибути і вирівнати свої вкладки. Не явившийся і не вирівнавший своїх вкладок член буде суспендований. — С. Безушка, предс.; А. Мендак, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Уряд Тов. Зап. Січи від. 75, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в неділю, 14 грудня, точно в годині 1-ій пополудни, в Українській Гали під ч. 3404 Оікот ул. Після ухвали минувших зборів, не явившийся член на річні збори буде підлягати карі 1 дол., а урядник 2 дол. Виключений від кари буде тільки той, хто лежить у ліжку хорий, або буде працювати. Урядники і контрольори здадуть справоздання, а також маємо досить недокінчених справ до полагодження. Довгуючих напоминається, щоб вирівнали свої залеглости, бо інакше будуть суспендовані. Взиваються родичів вписати свої діти до У. Н. Союза, коли вони ще дотепер не вписані. На сім мітінґу буде вибір уряду на 1931 рік. — Іван Нагорняк, секр.

ТОЛІДО, О. Бр. св. О. Николая, від. 157, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 14 грудня, в годині 2-ій пополудни, в Юніон Гала, 2748 Лаґрандж Ст. Проситься членів прийти на означений час хоч раз в рік. На мітінґу буде роздання калєндарів, справоздання уряду і контр. комісії і вибір уряду на 1931 рік. Пригадується довгуючим, щоби постарались вирівнати свої залеглости, щоб не переносити довгу на слідуючий рік. Суспендовані члени зволять прийти і вирівнати свої вкладки, в противнім разі зістануть викреслені з членства. Не явившийся член підлягає карі 50 ц., а урядник 1 дол. — Д. Медецький, предс.; Н. Білецький, кас.; І. Кузьматицький, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Бр. св. О. Николая, від. 241, повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 14 грудня в годині 1-ій пополудни, в У. Н. Домі. Проситься всіх членів явитись на означений час, бо є важні справи до полагодження. Буде справоздання уряду і вибір уряду на 1931 рік. Всіх довгуючих проситься вирівнати свої залеглости. Не явившийся член на зборах підлягає карі після статута. — Стефан Т. Пилипода, секр.

РОСФОРД, О. Бр. св. Михаїла, від. 235, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 14 грудня, в гали У. Н. Дому, точно в годині 2-ій пополудни. Уряд здасть звіт за минулий рік, опісля буде вибір уряду на 1931 рік і другі справи. Кождий член обовязаний на сей мітінґ прийти. — Н. Проць, секр.; М. Бобик, предс.; Д. Копина, кас.

ЛУКІС ПОЙНТ, МД. Сестр. П. Р. Богородиці, від. 148, повідомляє своїх членкиць, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 14 грудня, в годині 2-ій пополудни, в домі секретарки, 1403 Декейде Ст. Проситься всіх членкиць явитись хоч раз в рік на мітінґ, бо маємо важні справи до полагодження. Не явившася членкиця підпадає карі 1 дол., а урядничка 2 дол. — Текля Ячмінь, предс.; Февронія Біленька, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. Петра і Павла, від. 220, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в суботу, 13-го грудня, точно в годині 7.30 вечір, в гали парафіяльній. Проситься всіх членів прибути на сей мітінґ, бо буде справоздання з цілого року і вибір уряду на 1931 рік та роздання калєндарів. Довгуючих членів напоминається, щоби вирівнали свої залеглости. Не явившийся на сей мітінґ член буде караний після статута. — Даниїл Костик, секр.

КАЛУМЕТ СІТИ, ІЛЛ. Тов. ім. Івана Франка, від. 80, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 14 грудня, в годині 4-тій пополудни. Проситься членів місцевих і позамісцевих явитись на сей мітінґ, бо є дуже важні справи до полагодження, як рівнож буде вибір уряду на 1931 рік. Напоминається довгуючих членів, щоби вирівнали свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Не явившийся член або урядник заплатить кару після статута. — Антін Ткачов, предс.; Мих. Маркевич, кас.; Теодор Дутчак, секр.

ГЕРИ, ІНД. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 100, повідомляє всі своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 14 грудня, в годині 2-ій пополудни, в Укр. Гали, 1001 Клівленд Стр. Обовязком є кождого члена прийти на сей мітінґ, вислухати справоздання за послідний рік і вибрати уряд на слідуючий рік. Тому приходіть всі і приводіть своїх знакомих нехай впишуться в члени У. Н. Союза, бо тепер приймаємо без оплати вступного. — І. Лавріпський, предс.; А. Цебак, секр.

ЛОРЕЙН, О. Бр. св. Андрія, від. 128, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 14 грудня, в годині 1.30 пополудни, в гали церковній, Іст 31 ул. і Чарастон Еве. Проситься всіх членів прибути на час. Буде справоздання секретаря і контр. комісії, а відтак вибір уряду на 1931 рік. Не явившийся член заплатить кару, яка була ухвалена на попереднім мітінґу. — Мих. Галянка, предс.; Волод. Карцень, секр.; Ник. Волошинський, кас.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. ім. Івана Франка, від. 334, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 14-го грудня, в годині 1-ій пополудни, в Укр. Нар. Домі. Кождий член має явитися на сей мітінґ, бо се останній сего року. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости. Члени, котрі закупили тікети на баль на 15 листопада, нехай ці тікети задержать, а вони будуть добрі пізніше. — Н. Залорецький, предс.; В. Третяк, фін. секр.; Л. Данилко, кас.; Г. Сушко, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, О. Бр. св. Вас. Великого, від. 364, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 14 грудня, в гали церковній, зараз по Сл. Божій. Справа дуже важна так проситься усіх членів конечно на зборах явитись, де рівнож буде роздання календарів на 1931 рік. Всіх довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости, щоб можливо було замкнути рахункові книжки. Не вирівнавші після статута будуть суспендовані. — Йосиф Биць, предс.; Василь Савка, кас.; Іван Сподар, секр.

ОРМРОД, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 124, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в суботу, 13 грудня, точно в годині 6-тій вечір, в гали де звичайно. Проситься всіх членів явитись, бо буде справоздання і вибір уряду на 1931 рік та богато инших важних справ. Не явившийся член буде караний після статута. — Іван Олійник, пре.; Гринько Патарайко, кас.; Іван Мелета, секр.

ФЕНІКСВІЛ, ПА. Бр. св. Ап. Петра і Павла, від. 321, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 14 грудня, в годині 2 пополудни, в домі Івана Білинського. Буде вибір уряду на 1931 рік і справоздання уряду. Будемо принимати нових членів без оплати вступного, тому приведіть з собою нових членів і вписуйте свої діти. — Ник. Ступницький, предс.; Іван Білинський, кас.; Федор Цюх, секр.

НОРТУМБЕРЛЕД, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 357, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 14 грудня, в годині 1.30 пополудни, в гали Мусс на Кінґ ул. Буде справоздання касове і вибір уряду на 1931 рік та богато справ до полагодження. Проситься членів прийти на час. — О. Гвоздій, предс.; А. Возьний, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Запорожська Січ, від. 367, повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 14 грудня, в годині 2-ій пополудни, в гали церковній, 803 Гудсон Еве. Обовязком є кождого члена явитись на річних зборах та почути справоздання контр. комісії і уряду. Буде вибір уряду на 1931 рік. Довгуючі члени обовязані вирівнати свої залеглости, щоби мати право вибору уряду. Суспендовані члени, коли не вирівнають своїх залеглостей, будуть виключені. Сего мітінґу кождий член має зложити 30 ц. за календар, який отримає на мітінґу. На цих зборах будесь принимати нових членів без оплати вступного. — Н. Сорохтей, предс.; М. Микитин, секр.

ШЕНАНДОА, ПА. Бр. св. Володимира, від. 98, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 14 грудня, в годині 2-ій пополудни, в гали парафіяльній на Вест Сентер Ст. Кождий член має прибути на сей мітінґ, бо буде справоздання уряду і вибір уряду на 1931 рік та роздання калєндарів. Контр. комісія має сконтролювати книжки перед мітінґом. Не явившийся член буде караний одного долара. — Тарасим Курила, предс.; Іван Чорний, секр.

ЛУДЛОВ, МАСС. Тов. ім. Івана Франка, від. 253, повідомляє своїх членів і членкиць, що річний мітінґ відбудеться в суботу, 13 грудня, в годині 7-мій вечір, в Українськім Гали. Обовязком є кождого члена явитись на сей мітінґ, бо буде вибір урядників на 1931 рік. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости. Довгуючі члени стратять право вибору і бути вибраним до уряду. — Д. Харко, предс.; М. Кульбанський, кас.; Я. Пилипів, секр.

ЕЛМАЙРА, Н. Й. Тов. ім. Івана Франка, від. 271, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 14-го грудня, в годині 2-ій пополудни, в Укр. Нар. Домі. Проситься усіх членів явитись на тім мітінґу, не явившийся буде караний після ухвали. Проситься довгуючих членів вирівнати свої залеглости, бо інакше будуть суспендовані. Буде вибір уряду на 1931 рік. Взивається вписати свої діти до У. Н. Союза. Будемо принимати нових членів без оплати вступного. — Д. Чучман, секр.

ТОМАСТОН, КОНН. Тов. Українська Січ, від. 222, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в суботу 13 грудня, в годині 8-мій вечір, в Українській Гали на мейн ул. Взивається всіх членів явитись на означений час, бо є важні справи до полагодження. Довгуючих взивається прийти і вирівнати свої залеглости. Буде вибір уряду і справоздання контр. комісії. Будемо принимати нових членів без оплати вступного. Не явившийся член буде караний після статута. — І. Пастернак, предс.; Ю. Шеремета, кас.; І. Кіндрат, фін. секр.

СЛИКВИЛ, ПА. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 126, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 14 грудня, в годині 2 пополудни, в гали парохіяльній. Проситься всіх членів явитись на річний мітінґ і залагодити всі справи. Член котрий без важної причини не явиться на сих зборах, буде караний після ухвали. Буде вибір уряду на 1931 рік і много важних справ. Нових членів будемо принимати до У. Н. Союза і Братства. — Петро Мачужак, предс.; Григорій Дидів, кас.; Михайло Романюк, фін. писар.

НЮ АЛЕКСАНДРІЯ, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 82, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 14-го грудня, в годині 1-ій пополудни, у Йосифа Пішка під ч. 79. Буде справоздання уряду і вибір уряду на 1931 рік. Довгуючі члени будуть суспендовані, коли не вирівнають своїх залеглостий на сім мітінґу. — Олекса Дзира, предс.; Іван Півінський, кас.; Теодор Шиляк, секр.

ГЕРКІМЕР, Н. Й. Тов. Запорожська Січ, від. 192, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 14 грудня, в годині 2-ій пополудни, в гали Сітізенського Клюбу, 222 Кінґ Стр. Проситься всіх членів прибути на сей мітінґ, бо є богато справ до полагодження. Буде вибір уряду на 1931 рік. Контрольори Матвій Політило і Павло Терешко повинні зконтролювати книжки. Не явившийся член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — Мих. Сторожинський, предс.; Атанасій Чорнобай, кас.; Н. Німий, секр.

КОТСВИЛ, ПА. Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 248, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 14 грудня, в годині 1-ій пополудни. Проситься членів явитись на сей мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Буде вибір уряду на 1931 рік. Напоминається довгуючих членів, щоби вирівнали свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Від члена, котрий не заплатить своєї кари, не буде принята вкладка. Не явившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Мих. Пик, предс.; Я. Турчин, кас.; М. Кобилянський, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Згода, від. 62, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 14 грудня, точно в годині 2-ій пополудни під ч. 6177 Гленмор Еве. Проситься всіх членів місцевих і позамісцевих прибути на сей мітінґ, бо маємо важні справи до полагодження. Буде вибір уряду на 1931 рік. Довгуючих проситься вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі можуть бути суспендовані. — Василь Вовчанський, предс.; Петро Кодинський, кас.; Іван Сандар, секр.

АНСОНІЯ, КОНН. Тов. Запорожська Січ, від. 67, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 14 грудня, в гали Ліберти на Мей ул. Буде вибір уряду на 1931 рік і інші справи. Не явившийся член заплатить кари 25 ц., а урядник 50 ц. — Іван Шуран, предс.; Іван Пиріг, секр.

РОВЕЙ, Н. ДЖ. Тов. Згода, від. 294, повідомляє усіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в суботу, 13 грудня, в годині 7.30 вечір, в гали церковній на Гренд вул. На сей мітінґ обовязаний є кождий член прийти. Буде роздання калєндарів, справоздання урядників і контр. комісії, вибір урядників на 1931 рік і недокінчені справи. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости. Проситься членів принести добровільні жертви на Сиротинець. — А. Давидяк, предс.; С. Курилишин, кас.; Н. Моссора, секр.

ВУДГЕЙВЕН, Н. Й. Тов. Вільна Україна, від. 200, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в суботу, 13 грудня, в годині 6.30 точно, в гали де звичайно. Обовязком є кождого члена явитись на зборах, бо буде вибір уряду на 1931 рік, та інші важні справи. Не явившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Уряд.

ДЕРІ, ПА. Сестр. Усп. Пр. Діви Марії, від. 303, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членкиць, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 14 грудня, в годині 1-ій пополудни, в Українській Гали. Буде річне справоздання і вибір уряду на 1931 рік. Обовязком є кождої членкині прийти на сей мітінґ і вирівнати свої залеглости. Не явившася на сей мітінґ членкиця заплатить кару 50 ц., а урядничка 1 дол. — Катерина Королевят, предс.; Анна Куземчак, кас.; Катерина Бейц, секр.

ПІТСБУРГ, ПА. Тов. Рогатинщина, від. 306, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 14 грудня, в 6-ій годині вечером, в домі під ч. 2114 Тустин Ст. Кождий член має явитись, щоби вирівнати свої залеглости, вислухати справоздання уряду та вибрати уряд. Не явившийся член буде караний такою карою, яку наложать прибувші члени. — Уряд.

МОНЕСЕН, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 338, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 14 грудня, в годині 2-ій пополудни, в звичайнім місци. Відбудеться вибір уряду на 1931 рік. Справоздання контр. комісії буде на слідуючий місяць. Обовязком є кождого члена явитись на згаданім мітінґу. Довгуючі члени мусять вирівнати свої залеглости, в противнім разі будуть суспендовані. — І. Крицький, предс.; І. Фаль, кас.; Ф. Янковський, секр.

ПАЛМЕРТОН, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 369, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 14 грудня, точно в годині 1-ій пополудни, в гали церковній. Проситься прийти на річний мітінґ, бо буде справоздання уряду і вибір уряду на 1931 рік та роздання калєндарів за оплатою 30 ц. Пригадується довгуючим членам, щоби вирівнати свої залеглі вкладки до кінця року. — І. Климишин, предс.; С. Деркач, кас.; М. Кубо, секр.

ВЕСТ ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Зоря, від. 346, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в суботу, 13 грудня, в годині 7.30 вечір. Кождий член має явитись, бо є важні справи до полагодження. Буде роздання калєндарів і вибір уряду на 1931 рік. Проситься привести нових членів і вписати свої діти. — Андрій Мацькевич, предс.; Йосиф Багінський, кас.; Михайло Черкас, секр.

АЛТУНА, ПА. Бр. Неп. Зач. Пр. Богородиці, від. 145, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 14 грудня, в годині 4-тій пополудни, в гали церковній. Буде вибір уряду на 1931 рік. Котрі члени ще не записали своїх дітей до У. Н. Союза повинні се зробити на сім мітінґу, як також постаратись о старших нових членів. Проситься членів вирівнати свої належитости. Не явившийся член на річнім мітінґу буде підлягати карі. Контрольори мають переглянути книги братства. — П. Патронік, предс.; Гр. Сеньків, кас.; І. Олексин, секр.

СИРАКЮЗ, Н. Й. Укр. Тов. Січ, від. 282, повідомляє всіх своїх членів і членкиць, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 14-го грудня, в годині 1-ій пополудни в Укр. Тов. Гали, 409 Н. Геддес Ст. Проситься членів і членкиць явитися на час, бо є важні справи до полагодження. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости, бо інакше будуть суспендовані. Буде вибір уряду на 1931 рік, роздання калєндарів за оплатою 30 ц. Взивається тих родичів, що ще не вписали своїх дітей до У. Н. Союза, нехай зроблять се на сім мітінґу. Старших нових членів будемо принимати без оплати вступного. Не явившийся член чи урядник буде карний після ухвали і статута. — А. Яворський, предс.; Р. Гуменюк, кас.; І. Каменюк, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 375, повідомляє, що річні збори відбудуться в неділю, 14 грудня, в годині 7-мій вечір, в Січ. Домі. Проситься всіх членів прибути і вирівнати свої належитости. Контрольори і урядники здадуть справоздання по чім буде вибір уряду на 1931 рік. Не явившийся член на збори без важної причини, заплатить кару після ухвали, яка западе на зборах. — Іван Чолик, предс.; С. Крупий, секр.; Тоқлі Паращак, кас.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 142, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в суботу, 13-го грудня, в годині 7-мій вечір, в Укр. Нар. Домі, 214 Фултон Ав. Обовязком є кождого члена прибути, бо є важні справи. Буде справоздання урядників і контр. комісії, роздання калєндарів за оплатою 30 ц. Проситься тих членів, що ще не записали своїх дітей до У. Н. Союза, щоби зробили се на сім мітінґу. Будемо принимати нових членів до Бр. і У. Н. Союза до 45 літ. На сім мітінґу буде вибір уряду на 1931 рік. Не явившийся член підлягає карі після статута. — Я. Лещак, предс.; П. Останчук, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 289, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 14 грудня, в годині 2-ій пополудни, в товариськім домі. Обовязком є члена і членкині бути на тім мітінґу, бо є важні справи до вирішення. Буде вибір уряду на 1931 рік. Проситься довгуючих членів вирівнати свої залеглости на тім мітінґу. На сім мітінґу кождий член дістане календар за котрий має заплатити 30 ц. Суспендовані члени, коли хотять бути дальше членами, нехай прийдуть і заплатять свої залеглости, то будуть приняті наново. Не явившийся на мітінґу член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — І. Байдак, предс.; А. Задорецький, кас.; Д. Коритко, секр.

РОМ, Н. Й. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 121, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в неділю, 14 грудня, в годині 2-гій пополудни. Буде справоздання урядників і контр. комісії, вибір уряду на 1931 рік, роздання калєндарів і інші важні справи. Довгуючі члени повинні прийти і вирівнати свої залеглости. Не явившийся член буде караний після ухвали сего мітінґу. — Семен Свередюк, предс.; Теодор Грелкосій, кас.; Василь Чуйко, секр.

ОБОРН, Н. Й. Тов. Запорожська Січ, від. 283, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 14 грудня, в годині 2-гій пополудни, в Січовім Домі на розі Прань і Вашингтон вул. Обовязком є кождого члена бути на тім мітінґу, вирівнати свої залеглости, вислухати справоздань і вибрати уряд на 1931 рік. Не явившийся член на тім мітінґу підлягає карі 50 ц., а урядник 1 дол. Нових членів будемо принимати без оплати вступного, тому є добра нагода для тих, що не є ще членами. — Тодор Олійник, кошовий, Роман Мозола, кас.; Григорій Орищин, писар.

БРУКЛИН, Н. Й. Тов. Запорожська Січ, від. 325, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в суботу, 13 грудня, точно в годині 8-мій вечір, в гали Укр. Дому, 101 Гренд ул. Проситься усіх членів прибути на час, бо є богато справ до полагодження. Буде також вибір уряду на 1931 рік. Не явившийся член на зборах підлягає карі після статута, котра не буде дарована. — С. Заблоцький, предс.; С. Лис, кас.; П. Малицький, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Повідомляється членів Тов. ім. Князя Данила, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 14 грудня, в годині 4-тій пополудни, в Народнім Домі, 3322 Н. Лавренс ул. На сім мітінґу будеться вибирати уряд на 1931 рік. Проситься, щоби всі члени явились на сей мітінґ, бо будуть важні справи до полагодження. — Мих. Долинний, предс.; Теодор Черевка, секр.

АМСТЕРДАМ, Н. Й. Тов. ім. Івана Франка, від. 266, повідомляє всіх своїх членів, що мітінґ відбудеться в неділю, 14 грудня, точно в годині 10 рано. Проситься всіх місцевих і позамісцевих членів явитись на сей мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Буде також вибір уряду на 1931 рік. Довгуючим членам пригадується, щоб вирівнали свої залеглости на тім мітінґу. — Василь Михалюк, секр.

ВІЛКС БЕРІ, ПА. Бр. св. Василія Вел., від. 278, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 14 грудня, в гали церковній, зараз по Сл. Божій. Буде вибір уряду на 1931 рік, тому повинністю є кождого члена були на сім мітінґу. Не явившийся член буде караний після статута і ухвали. — Йосиф Гоменюк, пр.

КЛИФТОН, Н. ДЖ. Тов. Українська Січ, від. 182, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 14 грудня, в годині 2-ій пополудни, в гали парохіяльній, 45-47 Говп Евені, Пасейк, Н. Дж. Є важні справи товариські. Буде справоздання контр. комісії за 1930 рік, вибір уряду на 1931 рік і інш. Обовязком є кождого члена і членкині як місцевих так і позамісцевих бути присутними на річних зборах. Не присутні члени на зборах підлягатимуть карі після статута. — Григорій Яськів, предс.; Михаїл Швець, секр.

ПОРТ ДЖЕРВІС, Н. Й. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 198, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 14 грудня, в годині 5-тій пополудни, в Наталії Гриневич при Рейл Ровд Евені. Проситься всіх членів прибути на річний мітінґ, бо маємо важні справи до полагодження. Буде вибір уряду і інші справи. Не прибувший член буде покараний після статута. — Д. Потятинський, предс.; Г. Лисяк, кас.; В. Погорівка, секр.

ЕМБРІДЖ, ПА. Бр. св. Василія Вел., від. 161, повідомляє всіх своїх членів і членкинь, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 14 грудня, в годині 2-ій пополудни, під ч. 610 Гленмор Еве. Проситься всіх членів явитись на означений час. Буде звіт за пів року і роздача калєндарів, а також вибір уряду на 1931 рік. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Не явившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — А. Перун, предс.; Василь Ясинишин, кас.; А. Підуфалий, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Бр. Сош. св. Духа, від. 237, повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 14 грудня, точно в годині 1 пополудни, в У. Н. Домі, 4-та і Ворд улиця. Тому, що замикається річний рахунок, всі члени мусять вирівнати свої належитости, довгуючі члени будуть суспендовані. Буде вибір уряду на 1931 рік і роздача калєндарів. Провірча комісія здасть справоздання з книговодства за 1930 рік. — Іван Стецик, писар.

ВІЛІНҐ, В. ВА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 56, повідомляє своїх членів і членкинь, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 14 грудня, в годині 2-гій пополудни, в гали парохіяльній при 42 і Донов ул. Проситься всіх членів і членкиць прибути на мітінґ, бо є важні справи до полагодження і буде вибір уряду на 1931 рік. Не явившийся члени чи членкиця заплатить кару після ухвали братства. — Василь Ревдковський, предс.; Іван Ковальчик, кас.; Мих. Пуцило, секр.

НОРТГЕМПТОН, ПА. Тов. Укр. Січових Стрільців, від. 44, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 14 грудня, в годині 2-гій пополудни, в гали на Нюпорт Евені. Проситься усіх членів прийти, бо буде справоздання уряду і контр. комісії та вибір уряду на 1931. Довгуючих членів взивається вирівнати свої залеглости. Буде також роздання калєндарів. — В. Шищка, голова; А. Мазур, кас.; Лука Демчук, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Дюбов, від. 45, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 14 грудня, в годині 2 пополудни. Буде справоздання урядників і вибір уряду на 1931 рік та інші важні справи. Проситься всіх довгуючих вирівнати свої залеглости, бо інакше будуть суспендовані. — Теодор Малик, А. Гарасим, М. Ю. Селик.

СИРАКЮЗ, Н. Й. Тов. Зап. Січ, від. 317, повідомляє всіх членів, що річний мітінґ відбудеться в суботу, 13 грудня, в годині 8-мій вечір, в гали парохіяльній. Проситься кождого члена явитись, бо є важні справи до полагодження. Будемо принимати нових членів без оплати вступного. На сім мітінґу буде вибір уряду на слідуючий рік. Не явившийся член заплатить кару після статута. — Мих. Дидик, предс.; Іван Кіщак, кас.; Мих. Даньків, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Повідомляється всіх членів Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 156, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 14-го грудня, в годині 1.30 пополудни точно, на Литовській Гали. Обовязком є кождого члена бути на тім мітінґу і виповнити свої належитости. На тім мітінґу буде вибір уряду на слідуючий рік. Не явившийся член на сей мітінґ заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — Н. Іщук, предс.; П. Левицький, кас.; Василь Новак, секр.

КУРТІС БЕЙ, МД. Сестр. Неп. Зач. Діви Марії, від. 290, повідомляє всіх своїх членкиць, що річний мітінґ відбудеться в неділю, 14 грудня, в годині 2-ій пополудни, в гали парохіяльній на Чорч ул. Обовязком є кождої членкиці явитись на річний мітінґ, бо маємо важні справи до полагодження. Буде справоздання з цілого року і вибір уряду на 1931 рік. Не явившася на той мітінґ членкиця буде карана після статута. — Марія Бартох, секр.

ФРАКВІЛ, ПА. Бр. св. Ап. Петра і Павла, від. 242, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 14 грудня, точно в годині 1-ій пополудни, в гали церковній. Обовязком є кождого члена явитись на ці збори, бо уряд і контр. комісія здадуть справоздання по чім буде вибір уряду на 1931 рік. Не явившийся на ці збори член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. Також повідомляється, що місячні збори відбудуться 21 грудня, на котрих кождий член має вирівнати свої належитости і заплатити за калєндар У. Н. Союза 30 ц. — І. Ільків, предс.; І. Криба, секр.; М. Камак, кас.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Річні збори Тов. Єдність, від. 163, відбудуться в неділю, 14-го грудня, в годині 1-ій пополудни, в Укр. Клюбі, 847 Н. Френклін вул. На цих зборах мається вибрати уряд на 1931 рік, роздача калєндарів, вирівнання залеглостий і полагодження інших справ та принимання нових членів без вступного. Взивається всіх членів прийти на час і привести своїх знакомих, а ми радо впишемо їх в члени У. Н. Союза. — Григорій Фрайт, секр.

РІВЕРГЕД, Н. Й. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 256, повідомляє всіх своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 14 грудня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній. Обовязком є кождого члена явитись і вирівнати всі залеглости. Буде вибір уряду і роздача калєндарів. — Ник. Худяк, рек. секр.

ТАРЗАН СЕРЕД МАЛП.

(11)

В лісі на високій площині, що розтягалася яку милю від океану, старий Керчак, король малп, лютував над своїм народом. Молодші й лекші члени його племени всі розсипалися по висших галузях дерев, ризикуючи життєм, щоби втекти перед безмежним гнівом свого царя.

Інші самці розсипалися по всіх усюдах, але аж тоді, як Керчак роздушив череп одного з них у своїх великих запінених щоках. Одна нещасна самиця вирвалася при тому з його лапи. З диким криком кинувся він на неї, вдарив її люто кілька разів ломакою по голові, поки не розвалив її черепа.

Потім він побачив Колю, котра вертала з пошукування за їдою, зі своїм малим немовлятем. Не знаючи настрою короля, вона на крик своїх товаришок кинулася шукати ратунку в утечі. Але Керчак був уже близько неї — так близько, що малощо не зловив її за ногу.

Вона зробила очайдушний скок у простір — з одного дерева на друге — і щасливо. Але як вона схопилася вже за друге дерево, нагле потрясення її тіла ослабило обійми її дитини. Вона бачила, як дитина полетіла вниз, обертаючися.., крутячися, трицять стіп — до землі.

З криком розпуки Каля кинулася до дитини, не думаючи про небезпеку. Коли вона піднягла маленьке, потовчене дитя до своїх грудий, життя в ньому вже не було. І Керчак уже не пробував її непокоїти. Його пасія минула його так само скоро, як була вхопила.